

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs II. Vtrum in Deo sit compositio formæ & materiæ. artic. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](#)

Conclusio.
Deum non est
ex partibus integrantibus à Deo remouens, est
Deum non esse corpus. Ea vero est aperte de fide,
ut confit ex illo Ioannis 4. *Spiritus est Deus.* Quod
Christus idem Samaritanus dixit, ut eam doceret,
Deum, tamquam ubique per essentiam præsentem,
esse in spiritu ubique adorandum. Ex quo rursus
confirmari potest, Deum non esse corpus: alias neque
penetrari cum aliis corporibus, neque totus
ubique posset esse præsens. Idem constat ex aliis lo-
ci Scriptura. Definitu[m]que est in Concilio Late-
ranensi 2. sub Innocentio 3. capite Firmiter de summa
Trinitate & fide Catholica, illius verbis: *Vnus sub
sancta simplices omnino.*

Conclusio huius articuli evidenter, n[on] fallor, à
nobis demonstrata est articulo ultimo questionis
præcedentis, ratione 1. & 4. quibus demonstrauimus
Deum esse.

Circa materiam huius articuli videndum est Au-
gustinus 3. libro Confessionum cap. 7. libro 1. de
doctrina Christiana c. 7. & 8. lib. 6. de Trinitate cap.
6. & 7. & libro 1. de unitate Dei cap. 10.

Vtrum eccl[esi]um animatum sit, & vtrum viuens
perfectus sit non vivente, qua duo hoc loco tan-
git Caietanus, disputata à nobis sunt 2. de celo
cap. 2. q. 1.

ARTICVLVS II.

Vtrum in Deo sit compositio forma, & materia.

*Deo non
compositio
& for-
mam.*

Th N[on] Deo non esse compositionem ex forma
& materia, est de fide, ut constat ex Con-
cilio Lateranensi 2. cap. Firmiter, & capite
Dominicus de summa Trinitate & fide Catholica.
In quorum primo dicitur, *in Deo unum esse essentiam,*
substantiam, seu naturam simplicem omnino. In altero,
de substantia Patris dicitur, *quod inadmissibilis sit
compositionis ex omnino.*

Confitatur, quia quod constat materia & for-
ma, est corpus: materia namque partes integrantes
habet, subiectumque est trine dimentionis: sed ostendit
est articulo præcedente, tum ratione naturali,
tum etiam fidei repugnare Deum esse corpus: ergo
contra fidem & rationem naturalem est affirmard,
Deum materia & forma constare.

Deinde confirmatur contrarium esse ratione na-
turali: primo, quoniam materia de se est pura poten-
tia comparatione formæ: ergo indiget causa efficien-
te, qua reducatur ad actum: si ergo Deus constat
materia & forma, dabitur causa efficiens prior Deo,
à qua producatur, quod contradictionem implicat:
cum nomine Dei, primum quoddam efficiens in-
telligamus, quod ex se, & non ab alio habeat esse, ut
articulo ultimo questionis præcedentis visum est.

Secundò, quoniam (ut argumentatur D. Thom-
as inferius artic. 7. & 1. contra gentes cap. 18.) si
in Deo esset compositio ex materia & forma, aut
quouis alio modo ex partibus, aliquid esset prius
Deo, saltem natura, atque eo simplicius, quando-
quidem partes priores natura, & simpliciores sunt
suo toto: consequens tamen absurdum est, & im-
possibile: cum nomine Dei, primum ens simpliciter
intelligamus.

Addit, quod aliquid esset in Deo, quod non esset
Deus: quodcumque, quod materia & forma con-
stat, neque est sua materia, neque sua forma. Vide
rationes alias D. Thomæ hoc loco, & 1. contra gen-
tes c. 16. 17. 18. & 20. Scoti in 1. d. 8. q. 1. & Durandi
q. 4. De principio individuationis, cuius in respon-

A sione ad tertium meminit D. Thomas, diximus, *metaphysicæ.*

*Deus idem
cum essentia
& natura.*

A R T I C V L U S III.

*Vtrum sit idem Deus, quod sua essentia,
vel natura.*

D Ev m[od]o esse idem cum sua essentia &
natura, est de fide, ut constat ex Con-
cilio Lateranensi, capite Firmiter, de
summa Trinitate & fide Catholica,
vbi ita habetur. *Vnus est filius verus
Deus, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus, tres quidem
personæ, sed una essentia, substantia, seu natura simplex
omnino.* Colligitur præterea ex multis locis Sacre
Scripture, in quibus attributa abstractæ significata,
ab abstractæ significata af-
finita, deo affinitantur: Ioannis 1. 4. *Ego sum via, veritas
& vita.* 1. Ioannis 1. *Deus lux est.* cap. 4. sequenti,
Deus caritas est. Vnde Dionysius 4. capi de diuinis
nomini[n]bus, pulchrum inquit & pulchritudo diuiden-
da, distinguedaque non sunt in causa, que uno compre-
hendit omnia. Atque cum ibi, tum alibi abstracta de
Diego affirmatur.

Confirmatur ex communis consensu Patrum:
potissimum ex Augustino 11. de Civitate Dei cap.
10. vbi ait, *Deum aitque Trinitatem simplicem esse omni-
no;* & ideo simplicem dici quantiam quod habet hoc est,
scilicet pater ad se ipsum dicuntur viuens, habendo viue
vitam, & eandem vita ipse est. Addit: Propter hoc ita
que natura dicitur simplex, cui non sit aliquid habere,
quod vel posse amittere, vel aliud sit habens, aliud quod
habet. Et infra: Secundū hoc ergo dicuntur illa simplicitas,
qua principali[er]e, verique diuina sunt, quod non aliud
est in eis qualitas, aliud substantia: nec aliorum partici-
patione, vel diuina, vel sapientia, vel beatitudo sunt. Hac
en Augustinus. Idem docet 11. de Trinitate cap.
17. Hilarius 7. de Trinitate ait. *Non ex compo-
sitione Dei, qui vita est subsistit, neque qui virtus est, est in
firmis continetur, neque qui spiritus est, ex disparibus
formis est, utrum quod in corporeum est. Et libro de
Deo: Non humano modo Deus ex compo-
sitione est, quod ab eo habeatur, aliud sit ipse, qui habeat.*
Idem affirmat Anselmus monolog. c. 15. & 16. Plura
alia testimonia Sanctorum Patrum habes apud
Magistrum in 1. distinct. 3.

Accedit non solum testimonium Bernardi ser-
mone 80. Super cantica, Augustini, & Fulgentii,
quos citat in confirmationem huius sententiae, sed
& condemnatio, qua Eugenius in Concilio Re-
mensis errorum Gilberti Picauensis Episcopi con-
demnatur, qui has propositiones, *Deus est veritas,*
Deus est Deitas; & similes dicebat simpliciter non
esse veras. Quapropter ergo aliquar[um] reperiuntur in
Scriptura sacra, dicebat exponentium esse abstra-
ctum per concretum, *vel illas, Deus est veritas, Deus
est vita,* ita exponebat, id est, verus, & viuens: cum
tamen, si ad diuinam simplicitatem attenderis, potius
concreta per abstracta exponentia sint, ut Berodus
ibidem, & Anselmus monolog. cap. 15. recte affir-
mant. Quoniam vero Deus eo modo simplicissimus
est, ut tamen subsistat, concreta etiam ratione sub-
stantia verè de illo praedicantur.

Hoc loco disputari poterat, vtrum suppositum
creatuum tam in rebus materialiis, quam in spiritualibus,
distinguitur à sua natura singulari, verbi
gratia, Plato à sua singulari, humanitate, commo-
dius: tamen id fieri cum tercia parte de incarnatione
agetur. Disputari etiā poteras: an sicut essentia
divina

*Gilberti er-
ror in concil.
Remenab
Eugenio da-
natus.*